TTM Henriksson Heidi(TEM)

06.06.2019
JULKINEN

Viite

Asia
Epävirallinen kaupunkiasioista vastaavien ministereiden kokous 14.6.2019 Bukarest

Suomesta kokoukseen osallistunee kaupunkiasioista vastaava ministeri tai hänen ollessa estynyt, kaupunkiasioista vastaava ylijohdon virkamies.

EU-puheenjohtajamaa Romanian järjestämässä kaupunkiasioista vastaavien ministerien kokouksessa keskustellaan vuoden 2016 ministerikokouksen päätöksillä käynnistetyn kaupunkiagenda EU:lle –yhteistyökehyksen tähänastisista kokemuksista ja jatkokehittämisnäkymistä. Kokouksessa hyväksytään Kaupunkiagenda EU:lle –yhteistyökehyksen toimeenpanoa koskeva ministereiden julkilausuma (Bucharest Declaration).

Kaupunkiagenda EU:lle on vapaaehtoinen yhteistyökehys jäsenmaiden, komission, kaupunkien ja muiden keskeisten tahojen kesken, jonka tavoitteena on EU-politiikkojen entistä tehokkaampi toteuttaminen, olevien rahoitusinstrumenttien ketterämpi käyttö sekä keskinäisen tiedon ja hyvien käytäntöjen jakaminen EU:n alueella. Julkilausumalla ministerit ottavat ensimmäistä kertaa kantaa siihen, miten kaupunkiagendan toimeenpano on toteutunut, ja miten agendaa tulisi jatkossa kehittää.

Suomi tukee kaupunkiagenda EU:lle –yhteistyökehyksen luomaa pitkäjänteisempää, johdonmukaisempaa ja tehokkaampaa jäsenmaiden sekä kaupunkien ja EU-instituutioiden yhteistyötä keskeisten eurooppalaisia kaupunkeja yhdistävien haasteiden ratkaisemisessa. Suomen näkökulmasta kaupunkiagendan kautta EU-tason politiikkojen valmistelua ja myös kansallisen tason politiikkaa on monipuolistettu kaupunkeja koskevalla tiedolla. Samalla Suomi pitää tärkeänä, että kaupunkiagendan toimintamallia ja tuloksia arvioidaan, ja tarjoaa omalla puheenjohtajuuskaudellaan tähän mahdollisimman hyvät puitteet.

Julkilausuma on Suomen hyväksyttävissä.

Asialista:

[Asialista]

Asia
Kaupunkipolitiikasta vastaavien ministereiden epävirallinen kokous 14.6.2019

Kokous
EU:n epävirallinen ministerikokous 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU:n puheenjohtaja Romania järjestää kaupunkipolitiikan epävirallisen ministerikokouksen, jonka pääaiheena on kaupunkiagenda EU:lle -yhteistyökehyksen tähänastiset kokemukset ja jatkokehittämisnäkymät. Kokouksessa on tarkoitus hyväksyä Romanian aiheesta laatima ministereiden julkilausuma (ns. Bukarestin julkilausuma). Ministerit ottavat julkilausumalla ensimmäistä kertaa kantaa siihen, miten Amsterdamin epävirallisessa ministerikokouksessa 2016 hyväksytyn ns. Amsterdamin julkilausuman (Pact of Amsterdam) pohjalta käynnistetyn kaupunkiagenda EU:lle -yhteistyökehyksen toimeenpano on toteutunut. Julkilausumalla on tarkoitus tukea kaupunkiagendan jatkotyötä ja sen kautta käydään alustavaa poliittista keskustelua agendan tulevaisuuden näkymistä ja roolista osana EU:n kaupunkipolitiikan kokonaisuutta.

Julkilausuman pohjaksi Romania on aiemmin keväällä 2019 toteuttanut jäsenmaille suunnatun kyselyn kaupunkiagendan toteuttamisen kokemuksista. Kaupunkiagendasta on komission toimesta käynnistetty myös laaja, avoin ja kaikille osapuolille suunnattu arviointi, jonka alustavat tulokset valmistuvat Suomen puheenjohtajuuskaudella syksyllä 2019. Bukarestin julkilausumaa on valmisteltu virkamiestasolla yhteistyössä muiden jäsenmaiden, komission ja muiden kaupunkipolitiikan kannalta keskeisten tahojen kanssa.

Suomen kanta

Suomen kannalta Romanian esittämä ministereiden julkilausuma on kannatettava. Suomi voi yhtyä asiakirjan keskeisiin kohtiin, joilla tuetaan kaupunkiagendan toteuttamista ja jatkokehittämistä sekä kytkemistä laajempaan kaupunkipolitiikan kokonaisuuteen EU-tasolla, etenkin valmisteilla olevaan ja Saksan puheenjohtajuuskaudella hyväksyttävään uuteen Leipzigin peruskirjaan.

Suomi tukee kaupunkiagenda EU:lle –yhteistyökehyksen luomaa pitkäjänteisempää, johdonmukaisempaa ja tehokkaampaa jäsenmaiden sekä kaupunkien ja EU-instituutioiden yhteistyötä keskeisten eurooppalaisia kaupunkeja yhdistävien haasteiden ratkaisemisessa. Suomen näkökulmasta kaupunkiagendan kautta EU-tason politiikkojen

valmistelua ja myös kansallisen tason politiikkaa on monipuolistettu kaupunkeja koskevalla tiedolla.
Samalla Suomi pitää tärkeänä, että kaupunkiagendan toimintamallia ja tuloksia arvioidaan, ja tarjoaa omalla puheenjohtajuuskaudellaan tähän mahdollisimman hyvät puitteet.

Suomi pitää edelleen tärkeänä, että jäsenmaiden lisäksi myös komissio, kaupungit ja muut keskeiset toimijatahot ovat mukana yhteisen eurooppalaisen kaupunkiagendan toteuttamisessa ja edelleen kehittämisessä, jolloin syntyy vaikuttavuutta. Suomen näkökulmasta komissiolle ja muille toimijatahoille julkilausumassa esitetyt toimintapyynnöt ovat oikeansuuntaisia ja kannatettavia. Suomi pitää myönteisenä sitä, että komissio pyrkii omalta osaltaan varmistamaan kaupunkiagendan jatkuvuutta sen toimeenpanoa tukemalla.

Suomi tukee vahvasti julkilausumassa esille tuotuja pyyntöjä kaupunkiagendan kumppanuuksien tulosten ja suositusten huomioon ottamisesta eri tahojen, etenkin komission ja jäsenmaiden toiminnassa, sillä tällä on ratkaiseva merkitys kaupunkiagendan todellisen vaikuttavuuden kannalta.

Suomi haluaa kaupunkiagendan jatkotyössä kiinnittää huomiota myös pienten ja keskisuurten kaupunkien aktiivisen mukanaolon parantamiseen sekä jäsenmaiden roolin kehittämiseen kumppanuusryhmätyössä.

Suomi pitää hyvänä julkilausumassa vahvasti esille tuotua pyrkimystä kytkeä kaupunkiagenda EU:lle –yhteistyökehyksen operationaalinen luonne uuden Leipzigin peruskirjan strategiseen kehykseen kestävälle ja eri ulottuvuudet yhteen sovittavalle kaupunkikehitykselle EU:n alueella. Uusi peruskirja voi esimerkiksi tarjota avauksia uusien temaattisten kumppanuuksien käynnistämiseksi. Suomi voi myös vastata myönteisesti julkilausumassa sille osoitettuun pyyntöön tukea omalla puheenjohtajuuskaudellaan keskusteluja Leipzigin peruskirjan uudistamiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Ministerikokouksen aiheena on yhteinen julkilausuma, joka käsittelee kaupunkiagenda EU:lle -yhteistyökehyksen kokemuksia ja jatkotyön tukemista. Lisäksi julkilausumalla pyritään kytkemään kaupunkiagenda selkeämmin yhteen EU:n kaupunkipolitiikan muuhun kokonaisuuteen, etenkin Saksan puheenjohtajuuskaudella syksyllä 2020 hyväksyttäväksi suunniteltuun uuteen Leipzigin peruskirjaan kestävän kaupunkikehityksen strategisista periaatteista EU:n alueella.

Kaupunkiagendan kumppanuudet tuovat kaupungit, jäsenmaat ja eurooppalaiset instituutiot yhteen kehittämään ideoita ja tapoja, joilla (1) EU:n säädöksiä ja politiikkoja ja (2) rahoitusvälineitä voidaan kehittää vastaamaan paremmin kaupunkien haasteisiin ja (3) osaamisen jakamista valituissa kaupunkikehityksen teemoissa tehostaa.

Suomi osallistuu varsin aktiivisesti Kaupunkiagenda-yhteistyöhön ja on kaupunkien tai jäsenmaatason kautta mukana yhdeksässä teemakumppanuudessa: kaupunkien ilmanlaatu (Helsinki), maahanmuuttajien ja pakolaisten osallisuus (Helsinki), digitaalinen muutos (Oulu), innovatiiviset ja vastuulliset julkiset hankinnat (Vantaa), energiamuutos (Vaasa), kiertotalous (TEM), kaupunkiliikkuminen (LVM/ Liikenne- ja viestintävirasto), kaupunkien kulttuuri ja kulttuuriperintö (Espoo) ja julkisten tilojen turvallisuus (Helsinki).

Julkilausuman mukaan kaupunkiagenda nähdään innovatiivisena, monitasoista hallintaa edistävänä mekanismina, joka on saanut aikaan vertikaalista ja horisontaalista yhteistyötä jäsenmaiden ja kaikkien asiaankuuluvien tahojen välillä tuomalla kaupungit ja niitä edustavat järjestöt EU-tasolla tasapuolisiksi keskustelijoiksi saman pöydän ääreen. Samoin julkilausuma näkee agendan kolmeen keskeiseen näkökulmaan (parempi säätely, parempi rahoitus, parempi tietämys) nojaavan lähestymistavan oikeana lähestymistapana harkittavaksi myös jatkossa EU:n kaupunkipolitiikassa ja kaupunkiagendan toimeenpanossa.

Julkilausuma sisältää useita yleisiä linjauksia sekä kohdistettuja suosituksia eri toimijatahoille: jäsenmaille, komissiolle, muille EU-tason instituutioille ja järjestöille ja paikallis- ja alueviranomaisille sekä erikseen tuleville EU-puheenjohtajamaille.

Keskeisin yleinen linjaus on kaupunkiagendan toimeenpanon ja jatkumisen tukeminen sekä suhteuttaminen uuteen Leipzigin peruskirjaan siten, että varmistetaan johdonmukainen kaupunkikehittämisen EU-politiikkakehys. Tähän pyritään kiinnittämällä jatkossa edelleen vahvasti huomiota Amsterdamin julkilausumassa määriteltyihin sisältöteemoihin, kytkemällä Amsterdamin julkilausuman operationaalinen luonne uuden Leipzigin peruskirjan strategiseen kehykseen ja saattamalla valmiiksi käynnissä oleva kaupunkiagendan arviointi. Julkilausumassa odotetaan uuden Leipzigin peruskirjan tarjoavan avauksia uusiin politiikkasuuntiin kaupunkiagendan jatkokehittämiseksi ja siten välineitä peruskirjan strategisten linjausten toimeenpanoon. Julkilausumassa myös painotetaan kaupunkiagendan tulosten hyödyntämistä säädös- ja rahoituskehysten ja tietämyksen parantamisessa sekä EU- että kansallisella tasolla, ja pidetään tärkeänä läpinäkyvyyden varmistamista temaattisten kumppanuuksien ehdottamissa toimenpiteissä, etenkin kun ne kohdistuvat EU-instituutioihin.

Julkilausumassa halutaan lisäksi parantaa EU:n alueellisen agendan (jonka uudistamista paraikaa valmistellaan) ja kaupunkiagendan yhteensovittamista, ja täydentää Amsterdamin julistuksessa määriteltyä 12 keskeisen sisältöteeman listaa kahdella uudella teemalla, jotka ovat ”kulttuuri ja kulttuuriperintö” ja ”turvallisuus julkisissa tiloissa”. Nämä kaksi uutta teemakumppanuusryhmää ovat jo käytännössä aloittaneet työnsä vuoden 2019 alkupuolella.

Eri toimijatahoille kohdistetuissa suosituksissa toistuvat pyynnöt jatkaa aktiivisesti kaupunkiagendan toimeenpanon tukemista, pysyä aktiivisena osapuolena kaupunkiagendan jatkokehittämisessä sekä lisätä kaupunkiagendan tulosten ja toimenpiteiden näkyvyyttä.

Euroopan komissiota ministerit pyytävät lisäksi mm. arvioimaan kaupunkiagendan edistymistä sekä asiaankuuluvasti ottamaan huomioon sen tuloksia ja suosituksia YK:n uuden kaupunkikehitysohjelman (New Urban Agenda) toimeenpanossa EU-tasolla. Samaan tapaan komissiota pyydetään ottamaan huomioon kaupunkiagendan toimeenpanomekanismi suunniteltaessa EU:n strategisen agendan 2019-2024 hallintajärjestelyä, jotta EU pystyisi tehokkaammin saavuttamaan YK:n 2030 kestävän kehityksen tavoitteet. Komissiota pyydetään myös huolehtimaan tehokkaasta koordinaatiosta komission sisällä alue- ja kaupunkipolitiikan sekä koheesiopolitiikan ja muiden EU:n sektoripolitiikkojen kesken.

Jäsenmaita pyydetään komission tapaan lisäksi ottamaan asiaankuuluvasti huomioon kaupunkiagendan tulokset ja suositukset ja hyödyntämään niitä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa kansallisella ja alueellisella tasolla, sekä muutoinkin kansallisen ja alueellisen tason kaupunkipolitiikkojen kehittämisessä.

Jäsenmaiden toivotaan myös vahvistavan epävirallista yhteistyötään soveltaen monitasoista hallintaa ja alhaalta lähtevää lähestymistapaa.
Ministerit vetoavat paikallis- ja aluehallintoihin lisäksi, jotta nämä ottaisivat asiaankuuluvasti huomioon kaupunkiagendan kumppanuusryhmien suositukset kaupunkipolitiikan kehittämiseksi paikallistasolla.

Tulevien puheenjohtajamaiden toivotaan jatkavan määrätietoisesti kaupunkiasioiden epävirallista jäsenmaiden yhteistyötä kohti vahvempaa kaupunkiagendaa EU:lle ja samalla tukien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja uuden kaupunkikehitysohjelman toimeenpanoa. Lisäksi puheenjohtajamaiden toivotaan komission arvioinnin pohjalta pohtivan kaupunkiagendan tulevaisuutta sekä järjestävän Amsterdamin julkilausuman linjausten mukaisesti epävirallisia ministerikokouksia kaupunkiagendan toimeenpanon etenemisen arvioimiseksi. Suomen EU-puheenjohtajuutta pyydetään muodostamaan tilannearvio kaupunkiagendan käynnissä olevasta arvioinnista ja tukemaan keskusteluja Leipzigin peruskirjan uudistamiseksi.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Asiassa ei tehdä Suomea oikeudellisesti sitovia päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Alue- ja rakennepolitiikan EU4-jaoston kirjallinen menettely 3.-5.6.2019.

Eduskuntakäsittely

EU-ministerivaliokunta 10.6.2019
Suuri valiokunta 10.6.2019
Aiemmat Suomen kannat sisältyvät E-jatkokirjeeseen TEM2016-00174 eduskunnalle 3.5.2016

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ei vaikutuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Ei erityisiä suoria vaikutuksia. Suomen osallistuminen agendan toteuttamiseen ja jatkokehittämiseen tehdään virkatyönä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Ei muita tekijöitä.

Asiakirjat

”Bucharest Declaration” luonnosversio n:o 3 (17.5.2019).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM/AKO erityisasiantuntija Olli Voutilainen, p +358 40 508 8638, olli.voutilainen@tem.fi

YM/RYMO neuvotteleva virkamies Olli Maijala, p. +358 40 585 8792, olli.maijala@ym.fi

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	alue- ja rakennepolitiikka, aluepolitiikka, kaupunkikehitys, koheesiopolitiikka
Hoitaa	**TEM, YM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, RUOKA, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV